

רשומות

הצעות חוק

7 בנובמבר 1977

1312

כ"ו בחשוון תשל"ח

צפון
28

חוק הסדרים בעקבות נידוד המטבע, תשל"ח-1977

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה :

מבוא

ביום י"ח בחשוון תשל"ח (30 באוקטובר 1977) (להלן – היום הקובע), הותקנו תקנות-שעת-חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע) (מס' 3), תשל"ח-1977, ותקנות-שעת-חירום (ביטול מס נסיעות ומס יבוא שירותים ושינוי מס ערך מוסף), תשל"ח-1977. בתקנות-שעת-חירום אלה הוטלו היטלים לספיגת רווחים הנובעים מעליית ערך מטבע-חוק, ונקבעו הסדרים להחזרת כספים בעקבות ביטול או הפחתה של מס קניה, לצמצום האשראי הבנקאי ולדיווח על עסקאות.

כן בוטלו חוק מס יבוא שירותים, תשל"ו-1976, וחוק מס נסיעות חוק, תשי"א-1950, וותקנו חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 ופקודת המכס.

על פי סעיף 9 (ג) לפקודת סדרי השלטון המשפט, תשי"ח-1948, פוקע תקפן של תקנות-שעת-חירום כעבור שלושה חדשים מיום התקנתן אם לא הוארכו לפני כן בחוק. מוצע לעגן בחוק את ההוראות שיש לתת להן חוקף גם לאחר תום התקופה האמורה, ואת ההוראות שדרוש להן ביטוי קבע בחוק.

פרקים ב', ג', ד' ו-ה' לחוק המוצע דגים בהיטלים על מטבע-חוק, על מלאי טובין שהוחזקו ביום הקובע ועל מוצרי יבוא שתמורתם שולמה במטבע-חוק שנרכש לפי שער החליפין של הלירה שלפני היום הקובע. פרק ו' דן בזכות מי ששילם מס קניה להחזר מס בסכום ההפרש שבין מס הקניה ששילם על טובין שהיו בבעלותו ביום הקובע לבין מס הקניה שהיה חייב בו על הטובין לאחר ביטול או הפחתת מס הקניה.

פרק ח' דן בביטול חוק מס יבוא שירותים, תשל"ו-1976, וחוק מס נסיעות חוק, תשי"א-1950, ובהסדרים להחזרת מס נסיעות ששולם לפני היום הקובע. מכוח התוקף למפרע שיינתן בחוק המוצע לקביעת שיעור אפס למס ערך מוסף על זכות לנסיעת חוק, תחבטל, מהיום הקובע, החובה לשלם מס ערך מוסף על כרטיסים לנסיעות חוק, חובה שהוטלה באותו יום. מוצעים גם תיקונים לחוק בנק ישראל ולפקודת המכס.

חוק הסדרים בעקבות ניוד המטבע, תשל"ח-1977

פרק א': כללי

הגדרות

1. בחוק זה –

- "בעל טובין" – כמשמעותו בפקודת המכס¹;
- "דולר" – דולר של ארצות הברית של אמריקה;
- "היום הקובע" – י"ח בחשוון תשל"ח (30 באוקטובר 1977);
- "היטל" – היטל לפי חוק זה;
- "המנהל" – מנהל המכס והבלו או מי שהוא הסמיך לענין חוק זה;
- "המפקח" – המפקח על מטבע חוץ, כמשמעותו בתקנות המטבע;
- "הקצבה" – היתר רכישת מטבע חוץ שניתן לפי תקנות המטבע;
- "השער החדש", "השער הקודם", לגבי כל מטבע חוץ – כמצויין בתוספת הראשונה;
- "התרה" – התרת רשימון לצריכה בארץ, כמשמעותו לפי פקודת המכס;
- "טובין" – טובין שיובאו לישראל ותמורתם או חלק ממנה שולמו במטבע שנרכש מהקצבה או מתוך מילווה בין-לאומי שקבע המפקח ובמידה שקבע;
- "מחזיק", לענין מטבע חוץ – תושב ישראל אשר בישראל או מחוצה לה רכש מטבע חוץ או מחזיק אותו ברשותו או בפיקוחו או שהוא בעל זכות בצורה כלשהי בישראל או מחוצה לה במטבע חוץ;
- "רשות מוסמכת" –
- (1) לגבי היטל מטבע – המפקח;
  - (2) לגבי היטל מלאי והיטל יבוא – המנהל;
- "מחיר טובין" – המחיר המקובל כמשמעותו בסעיף 130 לפקודת המכס כפי שגרשם בלירות ברשימון שהתיר גובה המכס, ובהעדר רשימון – במסמך יבוא אחר;
- "מטבע חוץ" – מטבע חוץ המפורט בתוספת הראשונה;
- "סוחר מוסמך" – כמשמעותו בתקנה 3 (2) לתקנות המטבע;
- "מסירה לצריכה בארץ" – כמשמעותה בפקודת המכס;
- "עוסק", לענין טובין – אדם שבבעלותו, ברשותו או בפיקוחו נמצא מלאי טובין למכירה או לשימוש אחר בעסקיו;

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

"פיקוח רשות המכס" – כמשמעותו בפקודת המכס;
"תקנות המטבע" – תקנות ההגנה (כספים), 1941.²

2. היטל ישולם לאוצר המדינה. תשלום היטל

פרק ב': היטל מטבע

3. (א) סוחר מוסמך שהחזיק הון חוזר ביום הקובע, ישלם עליו היטל מטבע.
(ב) בסעיף זה –

(1) "הון חוזר" – מטבע חוץ או זכות למטבע חוץ בכל צורה שהיא אשר המפקח התיר את החזקתו כהון חוזר או המוחזק למעשה כהון חוזר, ולרבות כל מטבע חוץ שנצטבר ביום הקובע במחזור;

(2) "מחזיק הון חוזר" – לרבות מחזיק מטבע חוץ שנרכש לפי השער הקודם והרוכש הוציאו מרשותו בעסקה שנעשתה ללא היתר של המפקח או לפני המועד שבו התיר המפקח לעשותה.

4. המחזיק ביום הקובע או לאחריו מטבע חוץ אשר על פי דין חייבים במכירתו לסוחר מוסמך לפי השער הקודם או אשר היו חייבים למכרו לסוחר מוסמך לפני היום הקובע, אך הוא נמכר לפי השער החדש או עדיין לא נמכר, ישלם עליו היטל מטבע. היטל מטבע על יתרות מטבע שיש למכור לסוחר מוסמך

5. היטל מטבע יהיה כסכום ההפרש בין השער החדש לבין השער הקודם של אותו מטבע. שיעור היטל מטבע

6. היטל מטבע ישולם עד יום ד' בכסלו תשל"ח (14 בנובמבר 1977) או תוך שלושה ימים מן היום שבו הגיעו ההון החוזר או מטבע החוץ שעליהם מוטל ההיטל לידי החייב בהיטל, הכל לפי המאוחר יותר. מועד תשלום היטל

7. אם עקב מעשה או מחלל בניגוד לתקנה 6 לתקנות המטבע, שהחייב בהיטל מטבע שותף להם, לא הגיעו ההון החוזר או מטבע החוץ לידי, ישלם קנס בשיעור 28 אחוזים לשנה מההיטל מן המועד המוקדם ביותר שבו צריך היה ההון החוזר או מטבע החוץ להגיע לידי אילולא המעשה או המחלל האמורים ועד יום תשלום הקנס בפועל. קנס בשל עיכוב מטבע חוץ

8. החייב בהיטל מטבע ימסור למפקח דין וחשבון כפי שיורה המפקח ובו פרטים על מטבע חוץ שהחזיק ביום הקובע, לא יאוחר מיום כ"ח בחשוון תשל"ח (9 בנובמבר 1977). מסירת דוח

פרק ג': היטל מלאי

9. (א) עוסק שבבעלותו, ברשותו או בפיקוחו נמצאים טובין – למעט טובין המפורטים בתוספת השניה – שיובאו לישראל ורשימונם הותר לצריכה בארץ לפני היום הקובע – אף אם עדיין לא סולקו מפיקוח רשות המכס – ישלם עליהם היטל מלאי המורכב משניים אלה:

2 ע"ר 1941, תוס' 2, עמ' 1380; ס"ח תשל"ד, עמ' 39.

(1) שיעור ממחיר הטובין כשהוא מחושב לפי השער הקודם של הדולר, השווה לשיעור העליה של השער החדש של הדולר לעומת השער הקודם של הדולר;

(2) ההפרש בין סך כל סכום המסים שהיו משתלמים על הטובין אילו שולמו ערב היום הקובע לבין סך כל סכום המסים שהיו משתלמים על הטובין אילו שולמו ביום הקובע כשמחירם מוגדל בשיעור העליה של השער החדש של הדולר לעומת השער הקודם של הדולר, אולם אם סכום המסים על הטובין ביום הקובע קטן מסכום המסים ערב היום הקובע יופחת סכום ההפרש המחושב לפי פסקה זו מן הסכום המחושב לפי פסקה (1).

(ב) "מסים", לענין סעיף זה – מכס, מס קניה ותשלומי חובה לפי תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958³ (להלן – תקנות תשלומי חובה) וכל היטל אחר המוטל על יבוא טובין למעט מס ערך מוסף.

(ג) נתקיימו בטובין הוראות סעיפים 156, 160, 160א או 160ג לפקודת המכס או הוראות תקנות 17 או 18 לתקנות תשלומי חובה יהיה דין היטל, כולו או מקצתו, ששולם לפי הוראות סעיף קטן (א) (2) כדין מכס או תשלומי חובה לענין אותם סעיפים או תקנות.

(ד) הוכח להנחת דעתו של המנהל, כי מחיר הטובין שונה במידה ניכרת ממחירם המקובל כמשמעותו בסעיף 130 לפקודת המכס ביום הקובע, רשאי הוא לחשב את ההיטל לפי מחירם המקובל ביום הקובע.

(ה) מי שנתחייב בהיטל מלאי והוכיח להנחת דעתו של המנהל שהטובין שעליהם נתחייב אינם בבעלותו, לא יהא חייב בתשלום היטל עליהם אם מסר פרטים עליהם כאמור בסעיף קטן 16 (א) ואת שמם ומענם של הבעלים; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לפטור מהיטל מלאי את העוסק שהוא בעל הטובין האמורים.

10. לענין חישוב היטל המלאי על טובין שסולקו מפיקוח רשות המכס מהיום הקובע ועד ליום כ' בחשון תשל"ח (1 בנובמבר 1977), נקבע השער החדש של הדולר כשווה לחמש עשרה לירדית.

11. (א) היה בבעלותו, ברשותו או בפיקוחו של עוסק מלאי טובין שיובאו על פי יותר מרשימון אחד או מסמך יבוא אחר אחד ולא ניתן לקבוע על פי איזה רשימון או מסמך כאמור יובא כל חלק מן המלאי, יראו את הטובין שבמלאי כאילו יובאו על פי הרשימונים או המסמכים שתאריכם מאוחר.

(ב) המנהל רשאי לקבוע כללים לקביעת מקור הטובין לצורך חישוב היטל מלאי שחייב בו עוסק שחלק מהטובין שבבעלותו, ברשותו או בפיקוחו ייבא בעצמו וחלקם רכש מאחר.

12. (א) היטל מלאי ישולם בשנים עשר שיעורים חודשיים שווים ורצופים שהראשון מהם ישולם ביום כ"ב בטבת תשל"ח (1 בינואר 1978); שילם החייב את היטל המלאי המגיע ממנו במלואו לא יאוחר מהיום האמור יהיה זכאי להנחה של 10 אחוזים מסכום ההיטל ובלבד שלא תינתן הנחה למי ששילם את ההיטל במלואו בגלל האמור בסעיף קטן (ב).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) היטל החל על טובין שעדיין לא סולקו מפיקוח רשות המכס ישולם במלואו לפני סילוקם מפיקוח רשות המכס, וכל עוד לא שולם ההיטל לא יסולקו הטובין.

שער ביניים

יחוס טובין

מועד תשלום היטל מלאי

3 ס"ח חשכ"ד, עמ' 173; תשל"ג, עמ' 84.

פטור והפחתה

13. לא עלה סכום היטל המלאי שעוסק חייב בו על 40,000 לירות, יהיה העוסק פטור מתשלומי; עלה ההיטל על הסכום האמור יופחת ב-40,000 לירות.

פטור מהיטל מלאי על מלאי מת

14. עוסק יהיה פטור מהיטל מלאי לגבי טובין שהוכיח להנחת דעתו של המנהל כי הם היו בבעלותו, ברשותו או בפיקוחו במשך שלוש שנים לפני היום הקובע או במשך תקופה קצרה יותר אם לדעת המנהל באותו ענף מסחרי די בה לראותם כמלאי מת; אולם רשאי המנהל לקבוע כי טובין שהיו ברשותו או בפיקוחו של עוסק למעלה משלוש שנים כאמור יהיו חייבים בהיטל אם לדעת המנהל אין רואים אותם באותו ענף מסחרי כמלאי מת.

פטור מהיטל מלאי על טובין שעובדו בישראל ועל ציוד

15. עוסק יהיה פטור מהיטל מלאי לגבי טובין שהוכיח להנחת דעתו של המנהל כי לפני היום הקובע עברו בישראל תהליך עיבוד וכן לגבי ציוד שהוא משתמש בו לצורך עסקו ואינו מיועד למכירה.

דו"ח על מלאי

16. (א) עוסק שבבעלותו, ברשותו או בפיקוחו מלאי טובין שעליהם חל היטל מלאי, ומי שעסקו יבוא טובין ימסור למנהל דין וחשבון ובו פרטים על הטובין כפי שיורה המנהל, לא יאוחר מיום י"ח בכסלו תשל"ח (28 בנובמבר 1977), זולת אם דרש המנהל דרישה אחרת לענין זה.

(ב) הוראה או דרישה כאמור בסעיף קטן (א) תהיה כללית או לסוגים מסויימים של עוסקים או לעוסק מסויים; נתינתה תהיה כדין אם פורסמה בשלושה עיתונים יומיים היוצאים לאור בישראל או נמסרה לידיו של העוסק ותחילתה ביום שנקבע בה.

(ג) לא הגיש אדם דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) עד למועד שנקבע לכך, ייוסף קנס של 20% על סכום היטל המלאי שהוא חייב בו, ומששילם החייב את הקנס לא יינקטו הליכים פליליים נגדו על שלא הגיש את הדין וחשבון; המנהל רשאי להקטין את הקנס מטעמים מיוחדים שיירשמו.

סככות לשום

17. (א) גמסר דין וחשבון לפי סעיף 16, רשאי המנהל לעשות אחת מאלה:

- (1) לאשר את הדין וחשבון ולקבוע לפיו את סכום ההיטל;
- (2) לשום לפי מיטב שפיטתו את סכום ההיטל, אם יש לו טעמים סבירים להניח שהדין וחשבון איננו נכון;
- (3) לאשר את הדין וחשבון אישור זמני ולדרוש תשלום ההיטל המגיע לפיו, בלי לפגוע בסמכותו לשום אחרי כן את סכום ההיטל לפי פסקה (2).

(ב) לא גמסר דין וחשבון לפי סעיף 16, רשאי המנהל לשום לפי מיטב שפיטתו את סכום ההיטל שחייב העוסק לשלמו.

השגה

18. (א) החולק על שומה לפי סעיף 17 רשאי להשיג עליה בכתב מנומק לפני המנהל תוך ארבעה עשר יום מיום שהומצאה לו הודעת השומה או תוך מועד מאוחר מזה שהתיר המנהל מטעמים מיוחדים, ובלבד שאם נעשתה שומה משום שלא הוגש דין וחשבון רשאי העוסק להשיג עליה רק אם הגיש את הדין וחשבון תוך התקופה האמורה או תוך תקופה שהתיר המנהל.

(ב) הגיעו החייב בהיטל והמנהל להסכם בדבר ההיטל המגיע, תתקן השומה לפי זה; לא הושג הסכם – יחליט המנהל בהשגה, ורשאי הוא לקיים את השומה, להגדילה או להקטינה.

- (ג) הודעה על ההסכם או החלטה בהשגה, כשהיא מנומקת, תומצא לחייב בהיטל.
- (ד) לא החליט המנהל כאמור בסעיף קטן (ב) תוך שנה מיום הגשת ההשגה, יראו את ההשגה כאילו נתקבלה.

19. (א) הרואה עצמו מקופח בהחלטת המנהל בהשגה לפי סעיף 18, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי תוך שלושים יום מיום שהומצאה לו ההחלטה.
 (ב) הערעור יידון בפני שופט אחד, וישמע בדלתיים סגורות, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לפי בקשת המערער.
 (ג) בית המשפט יאשר, יפחית, יגדיל או יבטל את השומה, או יפסוק באופן אחר כפי שיראה לנכון.
 (ד) חובת הראיה כי השומה היא מופרזת תהיה על המערער.

ערעור

20. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנון סדרי דין בדבר הגשת ערעור והדין בו, לרבות תשלום אגרות, הוצאות, מתן ערובה והגשת ראיות.

תקנות סדרי דין

21. הגשת השגה או ערעור אין בהם כדי לדחות את תשלום ההיטל על פי השומה אלא אם הורה בית המשפט אחרת.

השגה וערעור אינם דוחים תשלום היטל

פרק ד': היטל יבוא

22. (א) בעל טובין שרשימונם טרם הותר לצריכה בארץ, ישלם היטל יבוא בשיעור ממחיר הטובין כשהוא מחושב לפי השער הקודם של הדולר, השווה לשיעור העליה של השער החדש של הדולר לעומת השער הקודם של הדולר.

היטל יבוא

(ב) פטורים מהיטל יבוא –

- (1) טובין שתמורתם שולמה במטבע חוץ של בעל הטובין שהותזק בידו כדין, ושלא נרכש בהקצבה, ואין הל עליו היטל מטבע לפי תקנות אלה;
  - (2) טובין שתמורתם שולמה או תשולם במטבע שנרכש אחרי היום הקובע או במטבע חוץ ששולם עליו היטל מטבע;
  - (3) טובין שנתקבלו מספק תמורת טובין אחרים שיובאו לפני כן, ורשימונם הותר לצריכה בארץ, אך הוחזרו מאת היבואן לספק ללא תמורה נוספת;
  - (4) טובין שיובאו ללא תמורה במסגרת אחריותו של ספק;
  - (5) טובין שיובאו על פי רשיון יבוא כללי, תשל"ז-1977;
  - (6) טובין שלא יימסרו לצריכה בארץ;
  - (7) טובין שנרשמו למטרות שטעון או מעבר כאמור בסעיף 16 לפקודת המכס.
- (ג) אם רק חלק מן התמורה ששולמה בעד הטובין הוא כאמור בפסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (ב), ישולם ההיטל על יתרת התמורה בלבד.

23. היטל יבוא ישולם לפני סילוק הטובין מפיקוח רשות המכס, וכל עוד לא שולם ההיטל במלואו לא יסולקו הטובין.

מועד תשלום היטל היבוא

24. לענין חישוב היטל היבוא על טובין שסולקו מפיקוח רשות המכס מהיום הקובע ועד ליום כ' בחשון תשל"ח (1 בנובמבר 1977), נקבע השער החדש של הדולר כשווה לחמש עשרה לירות.

שער ביניים

25. לענין חישוב מס קניה לפי חוק מס קניה (טובין ושירותים), תשי"ב-1952, על טובין שנתחייבו כהיטל יבוא, לא יובא בהשבון היטל היבוא.

הוראת מיוחדת לענין חישוב מס קניה

4 ק"ת תשל"ז, עמ' 2516.
 5 ס"ח תשי"ב, עמ' 344.

פרק ה': פטור והחזר בהיטל מלאי יבוא

26. ראה המנהל כי חלק מתמורתם של טובין שמוטל עליהם היטל מלאי או היטל יבוא עוד לא שולם וכי הוא ישולם במטבע חוץ שנרכש ביום הקובע או לאחריו, או שולם באש"ר או במטבע חוץ שייפרע במטבע שנרכש אחרי היום הקובע או שולם לפני היום הקובע במטבע שנרכש בהקצבה לפי שער הגבוה מהשער הקודם, לא יובא בחשבון לענין ההיטל החלק מן התמורה שישולם או שייפרע במטבע שנרכש כאמור.
27. היה למנהל יסוד להניח שטובין החייבים בהיטל מלאי או היטל יבוא גיזוקו לפני היום הקובע או שבעודם בפיקוח רשות המכס גיזוקו, אבדו, הושמדו או נעזבו לרשות המכס, יפחית את ההיטל, יחזירו או יפטור ממנו, כולו או מקצתו, הכל לפי הענין.

פרק ו': החזר מס קניה

28. בפרק זה, "סחורות" – טובין כמשמעותם בחוק מס קניה (טובין ושירותים), תשי"ב – 1952, שאינם בגדר טובין בהגדרתם בחוק זה.
29. (א) עוסק שבבעלותו, ברשותו או בפיקוחו נמצאו סחורות ביום הקובע ושיעור מס הקניה עליהן בוטל או הופחת ביום הקובע, יהיה זכאי להחזר מס קניה בסכום השווה להפרש שבין מס הקניה ששולם לבין מס הקניה שהיו חייבים בתשלומו אילו היו חייבות במס קניה ביום הקובע, פחות 20,000 לירות (להלן – ההחזר).
- (ב) היה העוסק זכאי לפטור מהיטל או להפחתתו כאמור בסעיף 13, יקטן סכום ההחזר שהיה זכאי לו אילולא הוראת סעיף קטן זה בסכום הפטור או ההפחתה.
30. (א) עוסק הזכאי להחזר לפי פרק זה ימסור למנהל דין וחשבון ובו פרטים על הסחורות שהיו בבעלותו, ברשותו או בפיקוחו ביום הקובע, סכומי מס הקניה ששולם עליהן וסכומי ההחזר שהוא זכאי להם.
- (ב) עוסק החייב להגיש דין וחשבון לפי סעיף 16 יגיש הדין וחשבון לפי סעיף זה יחד עם הדין וחשבון האמור.
31. היה עוסק חייב בהיטל מלאי וכן זכאי להחזר, יקונו האחד כנגד השני וההפרש שביניהם ישולם לו או ישולם הוא לפי הענין.

פרק ז': הוראות כלליות

32. על גביית היטל ותשלומים אחרים לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גביה) 6.
33. (א) רשות מוסמכת רשאית, בצו, לקבוע מועד מאוחר מהקובע בחוק זה או מועד נוסף לסילוק היטל מלאי או היטל יבוא, את מקום סילוקו ואת דרכי הסילוק, ורשאית היא לקבל מהחייב בהיטל כאמור התחייבות לסילוקו וערובה לקיום התחייבות זו.
- (ב) רשות מוסמכת רשאית לדחות למועד אחר, בתנאים הנראים לה, סילוק היטל מלאי או היטל יבוא, כולו או מקצתו.

6 חוקי א.י. כרך ב', עמ' 1374; ס"ח תשל"א, עמ' 46.

הצעות חוק 1312, כ"ו בחשון תשל"ח, 7.11.1977.

34. (א) דחתה רשות מוסמכת את המועד לסילוק היטל, כולו או מקצתו, ישלם החייב בהיטל, על הסכום שתשלומו נדחה, ריבית בשיעור של 26 אחוזים לשנה מן היום שנקבע לסילוק ההיטל עד יום פרעונו בפועל.
- (ב) מי שחייב בהיטל ולא סילק אותו, כולו או מקצתו, במועד שהיה עליו לסלקו והרשות המוסמכת לא דחתה את המועד לסילוקו, יהיה חייב, בנוסף על הריבית לפי סעיף קטן (א), בתשלום קנס בשיעור של 2 אחוזים לחודש או חלק ממנו על הסכום שלא שולם במועד, מן היום שנקבע לסילוק ההיטל עד יום פרעונו בפועל.
- (ד) הרשות המוסמכת רשאית להקטין את הקנס ובלבד ששיעורו לא יפחת מאחוז אחד לחודש או חלק ממנו.
- (ג) לענין גבייתם, דין הריבית והקנס כדין ההיטל.
35. לא סולק היטל מטבע, כולו או מקצתו, במועד שנקבע בחוק זה, רשאית הרשות המוסמכת לאסור, עד לסילוק ההיטל, את העברת הכעלות או ההחזקה בהן החוזר או במטבע החוץ שעליהם מוטל ההיטל.
36. לא סילק עוסק היטל מלאי או היטל יבוא, כולו או מקצתו, במועד שנקבע בחוק זה או בצו לפי סעיף 33, רשאית הרשות המוסמכת לאסור, עד לסילוק ההיטל, את העברת הכעלות או ההחזקה בטובין שעליהם מוטל ההיטל וכל עסקה אחרת בהם או את העברת הטובין ממקום למקום אם הם נמצאים ברשותו של החייב בהיטל או בפיקוחו.
37. המנהל רשאי לעכב הוצאת טובין של חייב בהיטל מפיקוח רשות המכס עד לתשלום כל היטל המגיע ממנו על פי תקנות אלה על אותם טובין או על טובין אחרים, או עד להגשת דין וחשבון אשר חובה להגישו לפי חוק זה.
38. (א) טובין שבבעלותו, ברשותו או בפיקוחו של עוסק ולא נכללו בדין וחשבון אשר חובה להגישו לפי חוק זה יחולטו למדינה ועל תפיסתם או שהרורם מן החילוט יחולו סעיפים 188 עד 193, 206 (א), 229 ו-230 לפקודת המכס, בשינויים הנובעים מן הענין.
- (ב) סעיף זה יחול גם לגבי טובין שנמסרה לגביהם בדין וחשבון כאמור ידיעה כוזבת בפרט חשוב.
39. (א) חולטו טובין בהתאם לסעיף 38 רשאי המנהל להורות על העברתם למקום שורה או להקפיאם בידי המחזיק בהם.
- (ב) הוקפאו טובין לפי סעיף קטן (א), חייב המחזיק בהם למסרם לפי דרישת המנהל; לא עשה כן, או מסרם כשהם ניזוקים, ייאשם בעבירה על חוק זה וזלת אם הניח את דעתו של המנהל שהטובין נעלמו או ניוקו מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן.
40. מי שהרשות המוסמכת הסמיכה אותו לכך בכתב רשאי, לצורך ביצוע חוק זה או לשם מניעה או גילוי של עבירות על חוק זה, להיכנס לכל מקום כדי לערוך בדיקת מלאי, בדיקת פנקסים ומסמכים אחרים ולתפוס כל דבר העשוי לשמש ראיה במשפט על עבירה לפי חוק זה.
41. תוראות חוק מסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר), תשכ"ח—1968, יחולו על היטל יבוא והיטל מלאי.

תשלום ריבית
וקנס

הקפאה של
מטבע חוץ

הקפאה בהיטל
מלאי או
בהיטל יבוא

עיכוב טובין

חילוט

הקפאה טובין

סמכויות בדיקה

החלת חוק
מסים עקיפים

42. (א) רשות מוסמכת רשאית לגבות ראיות מכל אדם ולמטרה זו רשאית לדרוש ידיעות, פנקסים, מסמכים ותעודות אחרות, שלדעתה יש בהם כדי להבטיח את ביצועו של חוק זה.

(ב) בלי לגרוע מן האמור בסעיף 52 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, לא תיגבה ראייה מכוח הסמכויות לפי סעיף קטן (א) אם נתקיים אחד מאלה:

- (1) הנדרש למסור את הראייה הוא בן-זוגו, ילדו או הורהו של העוסק או אדם המועסק בעניניו על יסוד מהימנות אישית;
- (2) הראייה חסויה על פי כל דין ואין חובה למסרה לבית המשפט.

43. סולקו טובין מפיקוח רשות המכס לפני היום הקובע אך המסים, כמשמעותם בסעיף 9, משתלמים ביום הקובע או לאחריו, הרי בחישוב אותם מסים לצורך חישוב היטל המלאי יהיה מחירם המקובל של הטובין כמשמעותו בסעיף 130 לפקודת המכס מוגדל בשיעור עליית השער החדש לעומת השער הקודם; "טובין", לענין סעיף זה – לרבות טובין שיוכאו לישראל אל ותמורתם או חלק ממנה שולמו שלא במטבע שנרכש בהקצבה.

44. (א) מי שעשה אחת מאלה:

- (1) מסר לרשות מוסמכת ידיעה, פנקס, מסמך או תעודה אחרת שהם כוזבים כפרט חשוב, משנדרש למסרם מכוח חוק זה;
- (2) העלים, השמיד, שינה או סירב למסור ידיעה, פנקס, מסמך או תעודה אחרת שנדרש למסרם מכוח חוק זה;
- (3) הפריע לרשות מוסמכת או לאדם הפועל בשליחותה לבצע את סמכויותיהם לפי חוק זה או מנע זאת מהם –

דינו – מאסר שלוש שנים או קנס 100,000 לירות; אולם אם נעברה העבירה בקשר להיטל מטבע יהיה שיעור הקנס פי שלושה משווי מטבע החוץ לפי השער החדש אשר בקשר עמו נעברה העבירה או 100,000 לירות, ואם נעברה העבירה בקשר להיטל יבוא או היטל מלאי – פי חמישה משווי הטובין אשר בקשר אליהם נעברה העבירה או 100,000 לירות, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ב) מי שעבר על הוראה מהוראותיו של חוק זה או על הוראה או תנאי שנקבעו מכוחו, דינו – קנס 50,000 לירות; אולם אם נעברה העבירה בקשר להיטל מטבע יהיה שיעור הקנס פי שניים משווי מטבע החוץ לפי השער החדש אשר בקשר עמו נעברה העבירה או 50,000 לירות, ואם נעברה העבירה בקשר להיטל מלאי – פי שלושה משווי הטובין אשר בקשר אליהם נעברה העבירה או 50,000 לירות, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ג) נעברה עבירה על חוק זה במהלך עסקו של חייב בהיטל בידי פקיד, פועל, שלוח, סוכן או בא כוח של החייב בהיטל, יאשם החייב בהיטל בעבירה, זולת אם הוכיח שנקט כל האמצעים הסבירים להבטיח קיומו של חוק זה או שהעבירה נעברה שלא בידיעתו.

(ד) נעברה עבירה על חוק זה בידי חבר-בני-אדם, יאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי של אותו חבר-בני-אדם, זולת אם הוכיח שנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת קיומו של חוק זה או שהעבירה נעברה שלא בידיעתו.

45. נוכחה רשות מוסמכת כי אדם עבר על הוראה מהוראות חוק זה, רשאית היא, בהסכמתו של האדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטילו בשל אותה עבירה; הוגש כתב אישום על אדם, אין לקבל כופר כסף בשל העבירה כל עוד לא הודיע היועץ המשפטי לממשלה על עיכוב הליכי המשפט.

8. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, תשל"א, עמ' 421.

פרק ח': תיאומי חקיקה

46. חוק מס יבוא שירותים, תשל"ו-1976 * - בטל. ביטול חוק מס יבוא שירותים
47. חוק מס נסיעות חוץ, תשי"א-1950¹⁰ - בטל. ביטול חוק מס נסיעות חוץ
48. בסעיף 30 (א) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975¹¹, במקום פסקה (5) יבוא: " (5) עסקה שהיא מכירת זכות לנסיעת חוץ; "זכות לנסיעת חוץ", לענין זה - זכות לנסיעה בכלי טיס או בכלי שיט מישראל למקום בחוץ לארץ או ממקום בחוץ לארץ למקום אחר בחוץ לארץ או ממקום בחוץ לארץ לישראל;". תיקון חוק מס ערך מוסף
49. (א) מי ששילם מס נסיעות חוץ לפני היום הקובע בשל נסיעת חוץ ביום הקובע או לאחריו, ומי שנשא בתשלום מס ערך מוסף בשל זכות לנסיעת חוץ ביום הקובע או לאחריו עד יום פרסומו של חוק זה, זכאי להחזר המס. (ב) לפי בקשת הזכאי להחזר יחזיר את המס כאמור בסעיף קטן (א) מי שגבה מס נסיעות על כרטיס לנסיעת חוץ או שחייב את הרוכש כרטיס כאמור במס ערך מוסף. החזרי מיסים
50. בסעיף 148 לפקודת המכס¹², במקום "לפי השער הרשמי הקיים ביום פדיית הטובין" יבוא "לפי כללים שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת". תיקון פקודת המכס
51. בחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954¹³ - במקום סעיף 53 יבוא: "מקרת האשראי (א) נגיד בנק ישראל רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה ובאישור שר האוצר, להורות למוסדות בנקאיים להגביל את סך כל האשראי שנתנו, ההשקעות שהשקיעו בכספים אחרים או ההתחייבויות שלקחו על עצמם. (ב) בהוראות לפי סעיף קטן (א) רשאי הנגיד לקבוע כי מוסד בנקאי שיחרוג מההגבלות שיוטלו עליו יהיה חייב לשלם לבנק ישראל קנס בשיעורים כפי שיקבע ושלא יעלו בכל מקרה על 30% לשנה מסכום החרیגות. תיקון חוק בנק ישראל

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 148 לפקודת המכס נאמר כי מקום סעיף 50 שמחיר טובין או סכום אחר שיש להביאו בחשבון לענין דיני המכס אינו נקוב במטבע ישראלי, יהושב במטבע ישראלי לפי שער החליפין הרשמי הקיים ביום פדיית הטובין. עם ביטול שער החליפין למטבע, מוצע להשב את הסכומים האמורים במטבע ישראלי לפי כללים שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

פסקה (5) לסעיף 30 (א) לחוק מס ערך מוסף קובעת שיעור מס אפס לעסקה שהוטל עליה מס נסיעות חוץ או שהופטרה ממנה. עם ביטול חוק מס נסיעות חוץ, מוצע לקבוע כי העסקה שעליה יחול שיעור מס אפס היא "מכירת זכות לנסיעת חוץ", ולהגדיר מונח זה בחוק.

9 ס"ח תשל"ו, עמ' 111.
 10 ס"ח תשי"א, עמ' 12.
 11 ס"ח תשל"ו עמ' 52.
 12 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39; ס"ח תשכ"ב, עמ' 82.
 13 ס"ח תשי"ד עמ' 192.

(ג) בהוראות לפי סעיף קטן (א) רשאי הנגיד –

- (1) להטיל את ההגבלות על כל המוסדות הבנקאיים, או על חלק מהם;
- (2) לקבוע הגבלות נפרדות לסוגים שונים של אשראי, השקעות או התחייבויות;
- (3) לקבוע את הכסיט לחישוב ההגבלה לפי מצבו של כל מוסד בנקאי ביום מסוים או במשך תקופה מסויימת;
- (4) לקבוע את ההגבלה בשיעור יציב או משתנה מהכסיט האמור;
- (5) לקבוע את שיטת חישוב החריגות, אם דרך כלל ואם לסוגים מסויימים.”;

(2) אחרי סעיף 56 יבוא:

- א.א56. (א) נגיד בנק ישראל רשאי לקבוע בצו כי מוסד בנקאי חייב לדווח לבנק ישראל על גכסיו, על התחייבויותיו ועל הונו, במועדים ובדרך שיקבע.
- (ב) נגיד בנק ישראל או מי שהסמיך לכך רשאי לדרוש ממוסד בנקאי לדווח לבנק ישראל על עסקאות שעשה, והוא רשאי לעשות כאמור דרך כלל, לסוג מסויים של עסקאות או לעסקה מסויימת, לתקופות, במועדים ובדרך שיקבע.”

פרק ט': שונות

52. בטלות –
- ביטול (1) תקנות-שעת-חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע) (מס' 3), תשל"ח-1977¹⁴ (להלן – תקנות ההסדרים) למעט פרק ה', התוספת השלישית והתוספת הרביעית;
- (2) תקנות-שעת-חירום (ביטול מס נסיעות חוץ ומס יבוא שירותים ושינוי מס ערך מוסף), תשל"ח-1977¹⁵.
53. כדי להסיר ספק באמר בזה כי –
- תשריר (1) פעולות שנעשו לפי הוראות תקנה 32 לתקנות ההסדרים יראו כפעולות שנעשו כדין;
- (2) הוראות שנתן נגיד בנק ישראל לפי תקנות 37 או 38 לתקנות ההסדרים יראו כהוראות שניתנו כדין.
54. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה ורשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
- ביצוע
55. תחילתו של חוק זה, למעט סעיפים 50 ו-51, ביום הקובע.
- תחילה

¹⁴ ק"ת תשל"ח, עמ' 164, עמ' 248.
¹⁵ ק"ת תשל"ח, עמ' 179.

תוספת ראשונה

(סעיף 1)

מטבעות חוץ ושעריהם (בלירות)

השער החדש	השער הקודם	הסוג
15.2500	10.3632	דולרים של ארצות הברית
13.7570	9.3818	דולרים קנדיים
27.9075	18.4064	לירות שטרלינג
17.1334	11.6211	דולרים אוסטרליים
17.5375	11.9058	רנדים של דרום אפריקה
6.8324	4.6249	פרנקים שווייצריים
3.1530	2.1361	פרנקים צרפתיים
2.5061	1.6893	כתרים דניים
3.1894	2.1591	כתרים שבדיים
2.7956	1.8914	כתרים נורבגיים
6.2964	4.2641	פלורינוים הולנדיים
6.7673	4.5697	מרקים גרמניים
3.6782	2.4875	מרקים פיגיים
9.5016	6.4154	שילינגים אוסטריים (10)
4.3358	2.9362	פרנקים בלגיים (10)
17.3400	11.7608	לירות איטלקיות (1000)
45.2900	30.4500	דינרים ירדניים
61.0488	41.3421	יינים יפניים (1000)

תוספת שניה

(סעיף 9)

בתוספת זו –

- (א) "תעריף המכס" – התוספת לפקודת תעריף המכס והפטורים, 1937;¹⁶
- (ב) הטובין המפורטים בטור א' – כהגדרתם בפרט תעריף המכס שבטור ב':

טור א'	טור ב'
הטובין	הפרט בתעריף המכס
גרעיני מילוקורן, סורגום, דורה	20.00/2
תירס	10.05/8
שעורה	10.03/3
קמח דגים	23.019900/2
סוכר	17.01
בשר קפוא	פרק 2
חיטה	10.01

¹⁶ ק"ת – שיעורי מק"ח 196, תשל"ז, עמ' 248.